

Afgørelser – Reg. nr.: 01228.00

Fredningen vedrører: Tårup Kirke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   06-01-1951

Fredningsnævnet   22-08-1949

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet : Arealer omkring Taarup kirke.

Kommune : Viborg.

1:25.000 - 1215 IV NØ

J.nr. : Fr.nr. : P 5 - 1600 Fr. 16.

Areal : ca. 0,7 ha. Fredet: FNK 22.8.1949
OFNK 6.1.1951.

Formål : Forhindre bebyggelse og sikre udsigten til og fra kirken.

Indhold : Der henvises til OFNK 6.1.1951 side 6-7 jfr. side 8.

Ejer : Staten og private.

Påtaleret : Fredningsnævnet.

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1951, den 6. januar, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 931/49 vedrørende fredning af arealer ved Taarup kirke.

Den af fredningsnævnet for Viborg amt den 22. august 1949 afsagte kendelse er saalydende:

"Ved Skrivelse af 10/2 1949 har Danmarks Naturfredningsforening indbragt for Fredningsnævnet Spørgsmaalet om Fredning af visse Arealer omkring Taarup Kirke.

Det hedder i den nævnte Skrivelse bl.a., at man har bragt i Erfaring, at der i umiddelbart Nærhed af Taarup Kirke tilsigtes Opførelse af et Beboelseshus, hvilket utvivlsomt vil være meget uheldigt i Forhold til Kirkens Beliggenhed og Udsynet til denne.

I Skrivelsen hedder det endvidere bl.a. Kirken ligger umiddelbart ved Landevejen, som gaar ret nær ved den vestlige Bred af Hjarbæk Fjord - en Vej, som er ret stærkt befærdet. Kirken ligger paa en Banke noget højere end Vejen, og set fra Vejen baade syd og øst fra og nord og vest fra fremtræder Kirken karakteristisk i Landskabet. Landevejen slaar et smukt formet Sving uden om Banken, hvorpaa Kirken ligger. Umiddelbart øst for Kirkegaarden ligger den gamle Herregaard Taarupgaard, til hvilken Kirken oprindelig hørte; derefter følger syd for Kirkegaarden en græsklædt Skraaning, der - som hørende under Taarupgaard - ejes af Staten, der har erhvervet denne Ejendom. Derefter følger, hvor Landevejen svinger, delvis vest for Kirkegaarden en Grund tilhørende Vognmand Axel Mortensen, hvorpaa der ligger et mindre af ham beboet Hus med Garage samt

to lave Skure. Da Terrænet skraaner ret stærkt fra Kirkegaarden mod Landevejen, ligger særlig Beboelseshuset betydeligt lavere end Kirkegaarden. Nord for denne Grund fører en ogsaa til Kørsel beregnet Adgangsvej fra Landevejen op til Kirkegaarden. Nordlig for denne ligger en Grund, som har tilhørt Vognmand Mortensen, og af denne har Taarup Sogns Menighedsraad for ret nylig købt en til Adgangsvejen grænsende Parcel med en Bredde af ca. 7 m for at bruge den som Parkeringsplads. Den øvrige Del af Grunden er købt af Gartner Theodor Jensen, der for Tiden bor i Kvols. Det er Gartner Jensens Hensigt at benytte dette Grundstykke til Havebrug og her opføre det Beboelseshus, som er nævnt først i denne Skrivelse. Da den øverste Del af Grunden skraaner saa meget, at den vil være uanvendelig, er det Meningen, at Huset skulle placeres nederst paa Grunden ret nær ved Vejen. Paa Grunden er iøvrigt allerede opstillet to mindre Skure. Nord for denne Grund og for Kirkegaarden ligger Skov og Park hørende til Taarupgaard.

Som det af det anførte fremgaar, ligger Taarupgaard ret nær ved Kirken, hvad ogsaa er Tilfældet med det Vognmand Mortensen tilhørende Hus m.m., men hverken Taarupgaard eller Huset danner nogen Hindring for Udsynet til Kirken, naar man kommer ad Landevejen fra Syd og Øst. Liggende paa Banken, højere end Taarupgaard, ses Kirken ret frit over den omtalte græsklædte Skraaning, og paa Grund af Vejens Svingning ses Vognmand Mortensens Hus først, naar man er ret nær ved Kirken, og da det - som nævnt - ogsaa ligger betydeligt lavere end Kirkegaarden, hindrer det ikke Udsigten til Kirken. Hvis der derimod placeres et Hus paa den af Gartner Jensen erhvervede Grund, vil dette paa ret lang Afstand træde frem paa en utvivlsomt ret dominerende Maade. Naar man kommer ad Landevejen fra Nord, dukker Kirken op bag Skoven, og derefter aabner sig den frie Udsigt over denne Grund til Kirken paa Kirkebanken, og netop ved den tilsigtede Placering af Huset forrest paa Grunden vil det gribe meget forstyrrende ind i denne Udsigt, ligesom det ogsaa vil virke skæmmende for den smukke og frie Udsigt, der fra Kirkegaarden haves over Grunden mod vest og syd. Da det vil være en afgjort

Foringelse i Forhold til den nuværende Tilstand, hvis dette Hus opføres, og det saavel udfra landskabelig-æstetiske som historiske Hensyn maa tillægges stor Betydning, at Landsbykirkerne i saa vidt Omfang som muligt bevarer Kontakten med det omliggende Landskab, maa man formene, at der er fornødent Grundlag for ved Fredningsforanstaltninger at søge denne Grund friholdt for Bebyggelse, uanset Tilstedeværelsen af de for-annævnte Bygninger i Nærheden af Kirken. Fredningsforanstaltningerne bør gaa ud paa, at Grunden ikke maa bebygges hverken varigt eller midlertidigt, og at der intet maa anbringes, der hindrer Udsigten eller virker skæmmende. Grunden bør heller ikke beplantes bortset muligt fra ganske lav Beplantning. Som nævnt har Gartner Jensen købt Grunden for at benytte den til Havebrug, men dette vil næppe være muligt for den øverste Del af Grunden med den ret stejle Skraaning; den nederste Del nærmest Vejen synes allerede delvis at være taget i Brug i saa Henseende. Det mest tilfredsstillende vilde være, om Omraadet frededes saaledes, at det ikke maatte dyrkes, specielt ikke med Havesager, og at det i Forbindelse hermed bestemmes, at hele Grunden skulde henligge græsbevokset, saaledes som det er Tilfældet med den øverste Del, idet der derved vilde opnaas et mere samlet og ensartet Indtryk. Endelig synes der ogsaa at være Anledning til et Forbud mod Afgravning af Grunden. Som ogsaa foran nævnt ligger der allerede to Skure paa Grunden, og da disse virker meget skæmmende, synes der at være fuld Anledning til, at der i Forbindelse med Fredningen blev truffet Bestemmelse om, at disse Skure skal fjernes, hvortil Hjemmel findes i Lovens § 13, 2. Stk. 3. Punktum.

Der kunde formentlig være Anledning til i Forbindelse med Fredningen af den omhandlede Grund at træffe visse Fredningsforanstaltninger med Hensyn til de øvrige, foran omtalte Grundstykker, for at det i saa stort Omfang som muligt kan sikres, at Forholdene med Hensyn til disse, Kirken nærliggende, Grunde ikke forringes. Hvad nu først angaar den af Menighedsraadet købte Parkeringsplads er der vel ikke Anledning til at antage, at der her skal foretages andet end en vis

Planering, men man maa dog anse det for rettest, at der bliver truffet en Bestemmelse om, at der intet maa anbringes eller opstilles, som kan virke forstyrrende eller skæmmende. Hvad Vognmand Mortensens Grund angaar, kunde der være Anledning til, at der bliver truffet Bestemmelse om, at Grunden ikke maa bebygges yderligere uden Fredningsnævnets Tilladelse, og at det ogsaa for denne Grund blev bestemt, at intet maa anbringes eller opstilles, som kan virke skæmmende. Man maa ogsaa anse det for særdeles heldigt, hvis der kunne blive truffet Bestemmelse om, at de to fornavnte paa Grunden værende Skure skulde fjernes, idet disse virker meget skæmmende, og derved vilde det Terræn, hvorover der haves fri Udsigt til Kirken, forøges. Endelig skal man bemærke, at det for Helhedens Skyld kunde være rimeligt, om det med Hensyn til den østligst liggende græsklædte Skraaning, som hører under Taarupgaard, blev bestemt, at denne skal henligge som græsklædt og ikke maa afgraves eller forstyrres, og at intet maa anbringes, som kan virke skæmmende.

Nationalmuseet, hvem Sagen har været forelagt, har tiltraadt Fredningsforslaget.

Nævnet har besigtiget Forholdene og forhandlet med de interesserede Lodsejere, der er gjort bekendt med den paatænkte Fredning.

a. Matr. Nr. 1ai, Taarup Hovedgaard, Taarup Sogn.

Ejeren Gartner Theodor Jensen har protesteret mod den paatænkte Fredning. Han har oplyst, at han har købt Parcellen til Gartnerbrug og til Opførelse af Beboelseshus. Han har opført et Drivhus paa Grunden, og han har ladet grave Kelder til Beboelsesbygningen. Drivhuset er opført, efter at han fra Fredningsnævnet havde modtaget Meddelelse om den paatænkte Fredning, men Materialerne var indkøbt forinden. Under Besigtigelsen fastholdt Naturfredningsforeningens Repræsentant principalt Kravet om Fredning af den nævnte Ejendom i Overensstemmelse med det i Naturfredningsforeningens Skrivelse anførte, dog at man var indforstået i, at Gartner Jensen faar Ret til at dyrke Arealet som hidtil indtil 1/1 1951, men uden Ret til at foretage yderligere Bebyggelse m.v. end allerede sket, og saaledes at allerede sket Bebyggelse m.v. skal være fjernet inden nævnte Frist. Sub-

sidiert nedlagde Naturfredningsforeningens Repræsentant Paastand paa, at Fredningen af Gartner Jensens Ejendom gennemføres saaledes, at alle Bygninger og Genstande, der hæver sig over Terrænet fjernes inden den forannævnte Frist og saaledes at Gartner Jensen alene faar Ret til fremtidig Udnyttelse af Arealet til Gartneri uden Anvendelse af fleraarige Buske og Træer.

Gartner Theodor Jensen har nedlagt Paastand paa Tilkendelse af en Erstatning paa 10.000 Kr., saafremt noget af de fremsatte Fredningsforslag gennemføres. Han har oplyst, at han inclusive K₂besummen for Arealet har ofret ialt 5.478 Kr. paa Parcellen foruden sin egen Arbejdskraft.

b. Matr. Nr. 1ah, Taarupgaard Hovedgaard, Taarup Sogn, Ejer Taarup Kirke Formanden for Menighedsraadet, Pastor Johs. Sørensen og de øvrige Medlemmer af Menighedsraadet har erklæret sig indforstaaet i, at den nævnte Parcel fredes i Overensstemmelse med det fremsatte Forslag. Menighedsraadet har derhos erklæret sig indforstaaet i, at et paa Parcellen anbragt Tørveskur fjernes ved Menighedsraadets Foranstaltning.

c. Matr. Nr. 1ø, Taarupgaard Hovedgaard, Taarup Sogn.

Ejeren Vognmand Aksel Mortensen har protesteret mod det vedrørende hans Ejendom fremsatte Fredningsforslag, der efter det under Besigtigelsen passerede alene gaar ud paa, at fremtidig yderligere Bebyggelse ikke maa finde Sted uden Fredningsnævnets Samtykke, og hvis dette Forslag gennemføres paastaar han sig tilkendt en Erstatning paa 4000 Kr. Han har erklæret sig villig til at tilplante den Aabning, der er i Hækken, der staar i Skellet mellem hans Ejendom og Menighedsraadets Ejendom Matr. Nr. 1ah, ligesom han har erklæret sig villig til at supplere den indenfor Hækken staaende Trærække, saaledes at Hullet her udfyldes.

Under Besigtigelsen konstateredes det, at den paa Matr. Nr. 1ø for Tiden værende Bebyggelse bestaar af et Beboelseshus langs med Landevejen, en med Beboelsesbygningen mod Øst sammenbygget Garage, samt to sammenhængende lave Udhuse.

d. Matr. Nr. 1a, Taarupgaard Hovedgaard, Taarup Sogn. Ejer Arbejdsministeriet.

Den for Arbejdsministeriet mødende Repræsentant har erklæret sig indforstået i, at Skraaningen mellem Landevejen og Kirken, en Del af Matr. Nr. 1a, beliggende øst for Matr. Nr. 1ø, fredes som foreslået. Idet der indenfor Nævnet er Enighed om at gennemføre Fredningen i det væsentlige i Overensstemmelse med den foreliggende Indstilling, har Nævnet vedtaget at paalægge de nedennævnte Arealer Servitut som vedføjet og at tillægge Ejerne i Erstatning de for hver især nævnte Beløb.

a. Matr. Nr. 1ai, Taarupgaard Hovedgaard, Taarup Sogn, Ejer Gartner Theodor Jensen.

Der paalægges hele nævnte Matr. Nr. saalydende Servitut.

Ejendommen skal - efter 1/1 1951 - henligge græsbevokset, og maa ingensinde bebygges eller atter opdyrkes. Der maa ej heller hverken varigt eller midlertidigt anbringes Master, Skilte, Skure, Boder eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende eller hindrende for Udsynet, og Arealet maa ikke forstyrres ved Afgravning eller paa anden Maade. De af Ejeren paa Arealet anbragte Bygninger herunder Drivhus og andre Indretninger samt alt, hvad der er plantet af Træer, Buske, Planter m.v. i Anledning af Arealets Anvendelse som Gartneri skal fjernes af Ejeren inden 1/1 1951.

Der tillægges Ejeren en Erstatning paa 9.000 Kr., der dog ikke kan udbetales forinden Arealet er ryddet i Overensstemmelse med det foran bestemte og Rydningen er godkendt af Fredningsnævnet.

b. Matr. Nr. 1ah, Taarupgaard Hovedgaard, Taarup Sogn, Ejer Taarup Kirke.

Der paalægges hele nævnte Matr. Nr. saalydende Servitut.

Ejendommen maa ingensinde bebygges eller opdyrkes, men skal stedse henligge græsbevokset. Der maa hverken varigt eller midlertidigt anbringes Master, Skilte, Skure, Boder eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende eller hindrende for Udsynet og Arealet maa ingensinde forstyrres ved Afgravning eller paa anden Maade. Et paa

Ejendommen anbragt Tørveskur vil være at fjerne ved Menighedsraadets Foranstaltning inden 1/1 1951.

Der tilkendes ingen Erstatning.

- c. Matr. Nr. 1ø, Taarupgaard Hovedgaard, Taarup Sogn. Ejer Vognmand Aksel Mortensen.

Der paalægges hele nævnte Matr. Nr. saalydende Servitut.

Ejendommen maa ikke bebygges yderligere uden Samtykke af Fredningsmyndighederne, og der maa ikke paa Ejendommen hverken varigt eller midlertidigt anbringes Master, Skilte, Boder, Skure eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende eller hindrende for Udsynet, og det ubebyggede Areal maa ikke forstyrres ved Afgravning eller paa anden Maade.

Der tillægges Ejeren en Erstatning paa 1000 Kr., hvilken Erstatning ifølge derom nedlagt Paastand vil være at udbetale til Husmandskreditforeningen, Aalborg, som ekstraordinært Afdrag paa det i Ejendommen indestaaende 1' Prioritetslaan til nævnte Kreditforening.

- d. Matr. Nr. 1a, Taarupgaard Hovedgaard, Taarup Sogn. Ejer Arbejdsministeriet.

Der paalægges den Del af nævnte Matr. Nr., der ligger mellem Kirken og Landevejen og som begrænses mod Vest af Skellet mod Matr. Nr. 1ø, smst, og mod Øst af en Linie, der gaar i Forlængelse af Kirkegaardens østlige Skel saalydende Servitut.

Arealet maa ingensinde bebygges eller opdyrkes, men skal stedse henligge græsbevokset. Der maa hverken varigt eller midlertidigt anbringes Master, Skilte, Skure, Boder eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende eller hindrende for Udsynet, og Arealet maa ingensinde forstyrres ved Afgravning eller paa anden Maade.

Der tilkendes ikke nogen Erstatning.

De paalagte Fredningsservitutter skal ikke være til Hinder for en Udvidelse af Kirkegaarden eller for Regulering og Udvidelse af Landevejen.

Paataleretten m.H.t. de paalagte Servitutter tillægges Fredningsnævnet for Viborg Amtsradsreds.

De foran tilkendte Erstatninger vil - medmindre Fredningsnævnet inden Erstatningsbeløbenes Udbetaling har modtaget anden Meddelelse - blive udbetalt til de ifølge det foranstaaende berettigede.

De tilkendte Erstatninger udredes af Taarup-Kvols-Borris Kommune med 3.000 Kr., medens Resten udredes af Statskassen med 2/3 og af Viborg Amtsfond med 1/3."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, 3. stk., hvorhos den er indanket af vognmand Aksel Mortensen.

Overfredningsnævnet har den 17. august 1950 besigtiget de paagældende arealer og forhandlet med lodsejerne og andre i sagen interesserede.

Man opnaaede herunder enighed med gartner Theodor Jensen om, at erstatningen fastsættes til 8000 kr. imod, at der i fredningsservitutten indføres den ændring, at arealet maa dyrkes landbrugsmæssigt.

Det bemærkes, at arealet ved besigtigelsen var ryddet i overensstemmelse med fredningskendelsens bestemmelser.

Der opnaaedes endvidere enighed med vognmand Aksel Mortensen om, at erstatningen fastsættes til 2000 kr., og om, at kendelsen ikke skal være til hinder for, at der sættes kvist paa huset midt paa taget mod vejen.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstaaende følgende ændringer.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Viborg amt den 22. august 1949 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer ved Taarup kirke stadfæstes med de af det foranstaaende følgende ændringer. Paa et nærværende kendelse vedhæftet kort nr. Vi 104 er grænserne for det fredede område indtegnet.

I erstatning udbetales der følgende beløb:

gartner Theodor Jensen.....	kr. 8.000
vognmand Aksel Mortensen.....	kr. 2.000.

Af erstatsningsudgiften, ialt 10.000 kr., udreder Täärup-Kvols-
Borris kommune 3.000 kr., medens resten udredes med 2/3 af statskassen
og 1/3 af Viborg amtsfond.

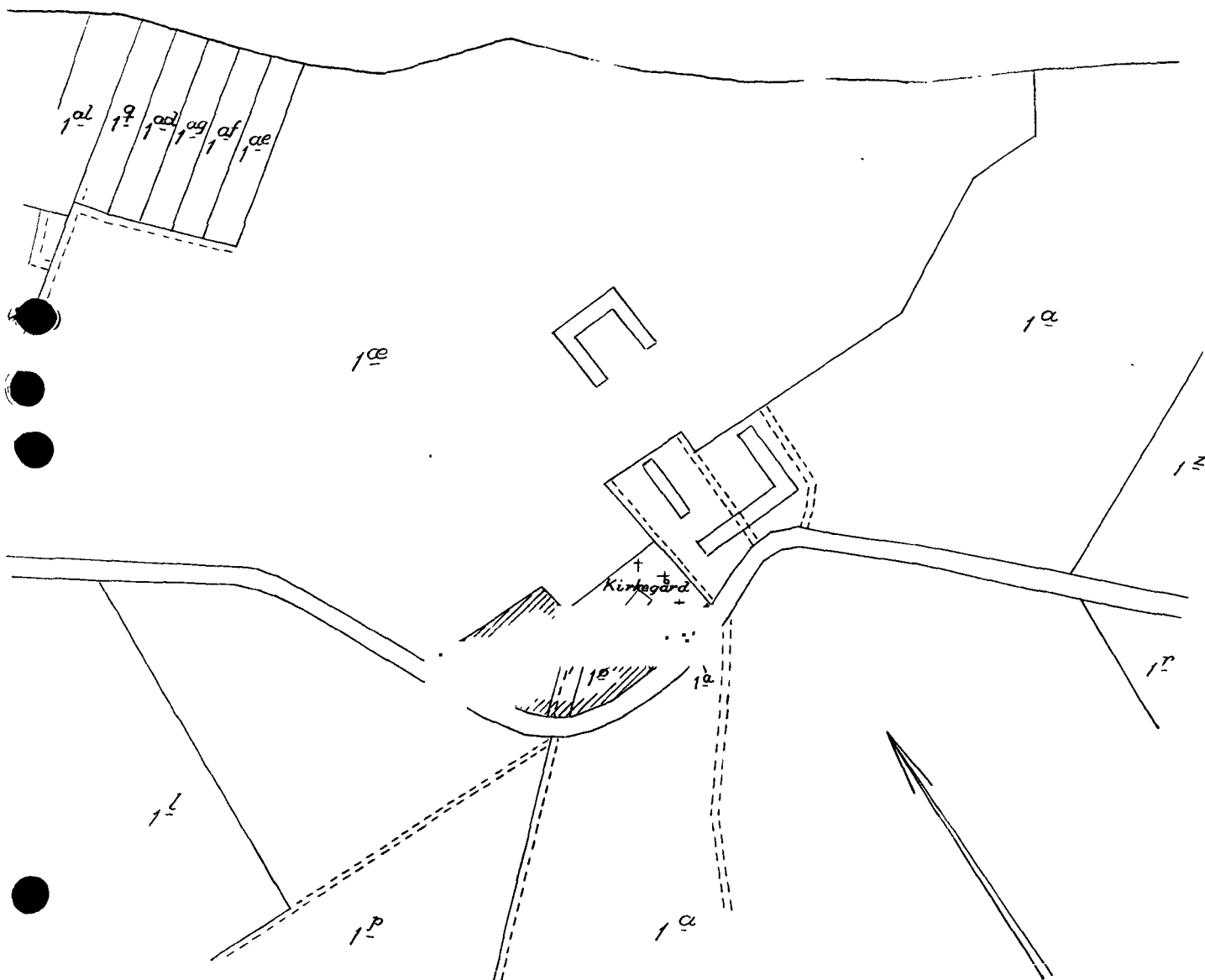
Udskriftens rigtighed
bekræftes.

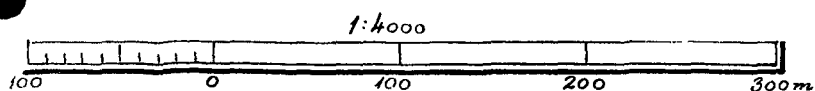
F. Grage

overfredningsnævnets sekretær

Hjarbæk Fjord

 fredet areal

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 12-12-50
By: Tårup Hovedgaard Sogn: Tårup
Plan nr. Vi 104

FREDNINGSNÆVNET>

CITERET FULDT UD I
OFN K. AF 6/1 1951

U D F - R I F T
I F

PROTOKOL FOR FREDNINGENAVNET FOR VIBORG AMTENS DS'NEDES.

-----OOOOOO-----

Aar 1949, Mandag den 22' August Kl. 16³⁰ afholdt Frednings-
navnet for Viborg Amtensdekrede Møde paa Civilstandsmyndigheden i
Viborg.

Der foretoges: Sagsangaaende Fredning af Arealer om-
kring Taarup Kirke.

Mødt var Supplanten for Formanden, Kommerfuldmægtig Sv. Niel-
sen, Viborg, det antevalgte Medlem, Amtstingsinspektør A. Dalberg,
Viborg, og det sognevalgte Medlem for Taarup - Evols - Berris Kom-
mune, Kommerfuldmægtig Jøhn, Christensen, Spærkjær.

Der fremlagdes:

- 26. Opførelse fra Theodor Jensen, Evols. Uger af Matr. Nr. 1a1,
Taarup Hovedgaard, Taarup Sogn.
- 27. Arealattest vedr. Matr. Nr. 1a og 1a1, Taarupgaard Hovedgaard,
Taarup Sogn.
- 28. Arealattest vedr. Matr. Nr. 1a2, amt.

Der afsagdes omlydende

K e n d e l s e t

Ved Skrivelse af 10/2 1949 har Danmarks Naturfredningsfor-
ening indbragt for Fredningsnavnet Spørgsmålet om Fredning af visse